דויאלה אשכוזי

איזון חוזר

בימים אלה ימלאו שבע שנים להפגנה בעקבות הטבח בסברה ושתילה. הורגלנו להאמין שנכחו במקום 400,000 איש — כמעט חמישית מכלל האוכלוסיה היהודית הבוגרת של מדינת ישראל; למרות שההפגנה היתה בלתי־מפלגתית, נטען מאז, שוב ושוב, שמספר זה מסמל את כוחו של השמאל.

בסוף הקיץ מציינים לא רק שבע שנים להפגנה הגדולה ביתר שנערכה אי־פעם בישראל. ברזיק לפני 26 שנה, ב־29 לאוגוסט 1963, נערכה ההפגנה הגדולה ביותר בתולדות ארה"ב — "המצעד אל וושינגטון למען עבודה וחופש". אלבום התמונות המתעד את האירועים שמור אצלי למזכרת כי אני עצמי צעדתי שם. בשעה שהחלה הצעדה לעבר אנדרטת לינקולן מספר המפגינים מנה 200,000 (מאתיים אלף איש). מול עמודי השיש והפסל מהפורסם הרהד קולו של הכומר השחור מרטין לוטר קינג המנוח — "I HAVE A DREAM". מי שיודע איך נראים מאתיים אלף איש, היה חדל מזמן מן הטענה המגוחכת שביכר מלכי ישראל וסביבתו מסוגלים לקלוט מספר כפול של מפגינים. זה פשוט חלום באספמיה.

★ ★ ★

מהפך: יאיר קליין מעתיק את עיסוקו מקולומביה לברזיל. בכוונתו להוציא ספר שיעסוק ב"מים הקרושים בישראל כפי שהם מובאים בברית החדשה." על כריכת הספר יהיה חור, לתוכו יכנס צלב ובתוך הצלב יהיו מים קרושים ממקום הטבילה של ישו בירדן. קשור לדרום אמריקה באש ובמים, האיש הזה עושה הסבה מקצועית ל"אופיום של ההמונים". ברית (חדשה) בלתי־קדושה? אולי, אבל עסק חוקי למהדרין.

★ ★ ★

במוקדם או במאוחר יתקיים מרתון הסרטים על הבעיה הפלסטינאית. בין הסרטים יוקרן הסרט "תחנה בגליל" — סוגיה מעניינת ביחסים בין האמנות והמציאות. תשמעו קטע — כי הוא בטח לא יופיע על הבר: הסרט צולם במאי 1987 לפני פרוץ האינתיפאדה. על פי התסריט, ברגעי הסיום, ניצבים ערבים מחופשים כקהל מוד־מנים חוגג וצוהל האמורים לזרוק פרחים על שחקנים מחופשים לחיילי צה"ל. הנצרים, שגוייסו מקרב תושבי כפר מעוטים בגליל, התקשו להבדיל בין אמנות ומציאות; במהרה מטר הפרחים הפך לידוי אבנים של ממש לעבר השחקנים, וביניהם מכראם חורי ששיחק בתפקיד חייל צה"ל.

★ ★ ★

בין ינואר לאפריל השנה נרשמה עליה חדשה במעשי ומקרי אונס. לא מזמן התלונן רפי גינת שמשטרת ישראל מתקשה לספק ל"שידור חוקר" רצח אחד בחודש.

★ ★ ★

מאמרו של ד"ר עמנואל ברמן ב"הארץ" (25.8.89), "הפסיכולוגיה והשמאל", עשה הבחנה ברורה בין פסיכולוגיה מגוייסת ופסיכולוגיה מעורבת. השבוע, בישרו לנו שהוחלט להחזיר את הכשר לתפריט הצ"ל בימי ראשון. מה זה שירד? בינואר השנה, סא"ל רני, המופקד על מחסן המזון המרכזי בצה"ל, טען במלוא הרצינות, שהחלטת הצבא לקצץ שני ימי כשר בשבוע בגין בעיות תקציב, גורמת לבעיות פסיכולוגיות בין החיילים. מסתבר שבנוסף לפסיכולוגיה מגוייסת ופסיכולוגיה מעורבת, יש גם פסיכולוגיה מגוייסת של מעורבות יתר.

אשליות יוניות

במשך חודשים ארוכים טיפחו ויצרו היונים אשליה מסוכנת. הם טענו, כי באש"ף חל שינוי, תפנית וגמישות מדינית. הם סיפרו לנו על סימנים, רמזים, נטיות, התפתחויות וגמישות. הם טיפחו אשליה של אש"ף המתון, ויצרו הטעיה של אש"ף המשתנה. הם ראו סימנים מעודדים בכל שיחה בלתי מחייבת. הם ראו רמזים חיוביים בכל הצהרה בלתי מחושבת. הם ראו נטיות וגמישויות בכל אמירה מסוגנת ומבולבלת. הם ראו התפתחויות בכל מיני כותרות מזוייפות ופגישות מבוימות. הם הזינו את התקשורת במידע דראמטי ומלאכותי כדי ליצור „רעת קהל" שתשבור את ההסכמה הלאומית, כנגד מדינה פלש־תינאית. סמל ההצלחה של היונים, ביצירת האשליה, היתה הופעתו של פייסל חוסייני - המוח האנליטי שמאחורי הטרור הפלשתינאי — במרכז מפלגת העבודה, בפני הח"כים היוניים, הקרויים „כוח 17" וחבריהם. סמל ובושה לתפנית מזיקה, של מפלגת העבודה.

והנה אחרי כל ההתפתחויות המדומות, הגמישויות המדומות, הצפיות המוגזמות, הפרשנויות המגמתיות והתחזיות המתוחכמות, של בעלי הדעות היוניות, „החידוש" הממשי היחידי שחל באש"ף הוא החלטתו המחורשת — במועצת אש"ף בטוניס — להמשיך בדרכו ולחזור לעצמו — לאש"ף המקורי והאמיתי. אש"ף האומר לא לאמריקאיים, לא לחוסיין, לא למשא ומתן, לא לפשרה, לא לבחירות בשטחים, לא לישראל, לא לציונות, לא לשלום. אש"ף חזר למטרותיו „ההסטוריות." טרור להשמדת הציוני הישראלי. אש"ף, אשר הקיצוניים יותר שבקרבו רוצחים את הקיצוניים פחות, וכולם ביחד מחסלים את האחרים.

זו הוכחה נוספת לכשלון בעלי הדעות היוניות שטיפחו אשליה ויצרו הטעיה, תוך התרפסות והתבזות אישית ולאומית.

מתי דוד

עלים בליטונטל

אפרופו דרא"פ

ענין הבחירות בדרום אפריקה בשבוע שעבר מעלה בי הרהורי כפירה. בישר־אל מרבים ללהג, מכל הכיוונים ומכל מיני סיבות, דברים חסרי שחר אודות ידידתנו ביבשת השחורה. למעשה, אחת מידידותינו האמיתיות והבודדות בעולם.

ישראלים רבים טרם חזו בעיניהם במדינה אותה הם כבר דנו לסקילה. כל דעותיהם מצוצות מהאצבע, או לכל היותר חוזרות כהד על דעות יפי הנפש המתיימרים לרדת לעומקה של הבעיה. מנין המומחיות הגדולה הזו לכל בעלי התיזות למיניהן, שהיו רוצים לראות בחזרתה של דרום היבשת למצב של ילידים החיים במערות, ולהשיב את גלגל הזמן אחורה?

מה שקרה בדרום אפריקה דומה להיסטוריה האמריקאית, מלבד העובדה שבדרום אפריקה לא השמידו לבנים את הילידים, אלא העסיקו אותם בתנאי מצוקה, שדרך האוולוציה הולכים וכלים. כל סיפור ה„אפרטהייד" – קצר ימים ועומד בפני סיומו. על האפרטהייד הוחלט בסך הכל ב־1948. כשביקרתי בד' אפריקה ב־1965 היה האפרטהייד בעיצומו. בדולפינריום שבפורט אליזבט, כמו בכל מקום של הופעות בפני קהל, הופרדו מושבי הלבנים מהצבעונים (הודים, אבל לא סיניים) ומהשחורים. אוטובוסים נפרדים הילכו בערים כמו יוהנסבורג, והחוק של איסור על השחורים להסתובב בחוצות יוהנסבורג אחרי השעה 6 בערב היה מוחלט, אם כי לא קויים בצורה מלאה.

כשראיתי את הפחד בו מצויים הלבנים מפני השחורים, עד כי אינם מעיזים לצאת מהבית בערב לטייל, ומסתגרים בבתיהם עם כלי הנשק האישיים וכלבים אימתניים, ידעתי בבירור ששם המשחק הוא „השרדות". העלמותו של משטר ההפרדה כמעט לגמרי ביוהנסבורג לא תרמה לבטחונם של הלבנים כהוא זה, אלא להפך. צוותי האוויר של חברת „אל על" העבירו את מקום משכנם ממרכז העיר, השופע מרכזי קניות מהודרים, מעל ומתחת לאדמה, לפרבר שקט ומרוחק. זאת, דווקא בגלל החופש של השחורים להלך בחוצות העיר, לקנות, לבלות ולהסתובב בכל מקום – דבר שלא ראיתי לפני עשרים וארבע שנים, ושחזיתי בו לאחרונה. לצאת בערב לסעוד ממול המלון זו סכנת נפשות לאדם בעל צבע לבן, גם אם הוא רק ישראלי, ולא אפריקנר.

מדינת ישראל מצויה במצב של לחימה על קיומה, ושאיפה להשרד בין עשרות מיליוני שכניה, שאת הקטליזטור לעידוד שנאתם אלינו מהווים הערבים הנרדפים שהגיעו לישראל מכל ארצות האיסלם. שאיפתם לחזור לתקופת מוחמד, כשארץ ישראל נשלטה על ידם, בהיותה חלל ריק מיושביה שהוגלו לרומא.

אבל מה לעשות, והיום ישראל אינה ריקה מיושביו, ובעלי הבית חזרו למכורתם. במסגרת מלחמת הקיום שלנו, אנו זקוקים לכל ידידה בין האומות כדי להמשיך ולהתקיים. אדם לבדו לא יוכל להתקיים. על אחת כמה וכמה מדינה. ואל לכם לדאוג לטוהר המצפון הדרום אפריקאי. מבלי להזדקק למהפכות ומלחמות, משתפר מצב השחורים שם. יום יבוא, והוא לא רחוק, וגם בעית הזכויות שלהם והשוואתם ללבנים תבוא על פתרונה. גם אם תביא שואה כלכלית על השחורים בעקבות עצמאותם. וגם בסיפור הזה כבר היינו.

זכור לי ערב בניירובי, בערך במלאות 3 שנים לעצמאות קניה. יצאנו לסרט בעיר. לאחר שקנינו את הכרטיסים ועמדנו להכנס, ראינו על הרצפה שלפני הכניסה, ערימת שיניים בשלולית דם גדולה. יחד עם העצמאות, ניתן להם גם החופש להתפרקות היצרים. מישהו שילם בחייו את מחיר החופש הזה.

אל לנו להיות הצדיקים ומחזיקי הדגל בין האומות, המתנכרים לידידה אמיתית שלנו. יחסים דיפלומטים מכובדים עימה יכולים להביא לשגשוג כלכלי, לו אנו זקוקים כאוויר לנשימה. וכמו שאמר פעם מישהו חכם: טוב להיות עשיר ובריא, מהיות עני וחולה. אז במה תבחרו אתם?

„אנחנו על המפה"

עכשיו שגם בכדורגל משחקים זרים אני נזכר איך הכל התחיל. בשנת 1977 מכבי תל־אביב רק עם שחקנים ישראליים מנצחת את צ'אס־ק־א' מוסקווה. בארץ מחצית האוכלוסיה מזנקת לבריכת המים בככר העיריה, והחצי השני מרקדת את מחול העם החדש: „אראה־מה קרה? צ'אס־ק־א' אכלה אותה," ובאותם הרגעים קובע טל ברודי את המשפט שהפך מפורסם יותר מ„טוב למות בעד ארצנו": „אנחנו על המפה, ונשארים על המפה, ולא רק בכדורסל.

עם הגביע הוא ברח מהמטבעות המעופפות. אבל המטבעות ממשיכות לעוף עד עצם היום הזה אם כי בשטרות ובגוון ירוק. כי באותו הלילה הבינו כולם שטל, מוטי ומיקי הביאונו עד הלום, אבל להשאר בהלום צריך את אולסי, ארל, מגי, ליי־ג'ונסון ושגם קן ברלן יגיד כן.

מאז הכושי עושה את שלו ואנחנו הולכים לרומא, מינכן, סלוניקי מדריד ומוסקבה. גם בעיית האזרחות והדת נפתרה חיש קל עם נוסחה של שני זרים ומתאזרח, שלושה זרים ומתגייר, ועוד ,קומבינות' שהוכיחו ש,נצח ישראל לא ישקר', אבל עם בלופים הוא לא מפסיק.

והם פה בשחור לבן (מרסר) מתנועעים כמו אנטנות ומי יעצור טיל בין יבשתי בן שני מטר העושה דרכו באויר אל הסל. וזה עובד

צביקה ליפוביץ

— גביעים, נצחונות, אליפויות, הרבה ובג־דול. לפעמים יריבינו שואלים מדוע נבחרת הרלם לא משחקת ב,אנ־בי־איי' ובמקום זה מתעקשת להקרא מכבי תל־אביב? אבל למי איכפת? העיקר ש־„צ'אס־ק־א' אכלה אותה!".

אז למה רק כדור־סל? מדוע לא רוגבי, הוקי, שיט במורד נהר, באולינג, קליעה בצ־לחות חרס, ובספורט החורף־סלאלום ענק, החלקה במורד הר, הוקי קרח, מזחלות, מדוע לא? והתשובה: מאיפה ילקח הכסף?

זאת הטעות — לא צריך: אירופה מופצצת בכשרונות של מחליקים, קולעים וחותרים, ובקוריאה יש מאות ענקים שבשמחה ידחפו איזה יפאני שמן מחוץ למעגל. כל מה שנחוץ זה סיפורים על מלחמת העצמאות, סמל ישראל על בלייזר כחול, קומץ דולרים לאש"ל, ובקבוק וויסקי כמתנת ניצחון.

הם יביאו תוצאות שלידן המפה של טל ברודי תראה כמפית מהוהה. כמובן שגם ,הבה נגילה' ו,הבאנו שלום עליכם', לא יזיקו. כמו כמה מנות חומוס ללוחם הסומו לשמירת משקל. העיקר לבטא נכון ,יא מניאק' כלפי השופט שיפסוק נגדנו.

עכשיו נהיה **באמת** על המפה: ולא רק בכדור־סל גם ב... והשאר ברור. עבור הרעיון אני דורש רק מאה אלף דולר. או לפחות, מקום ביציע המכובדים ביד־אליהו למשחקי מכבי תל־אביב בכדורסל.